

DOI [https://doi.org/10.32405/2522-9931-2022-22\(51\)-251-263](https://doi.org/10.32405/2522-9931-2022-22(51)-251-263)

УДК 327 : 351.86

Кулик Ілля Олегович,

аспірант кафедри публічного управління та
проектного менеджменту

Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Київ, Україна.

 <https://orcid.org/0000-0002-8114-5484>
thisboxforjob@gmail.com

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація. У статті розглянуто проблеми і перспективи стратегічних напрямів зовнішньополітичної безпеки України на основі врахування таких факторів як: геополітичне положення України, інтеграції України до європейських співтовариств, забезпечення суверенітету й територіальної цілісності України, протидія агресивній політиці Російської Федерації, курс на членство в ЄС і НАТО. Також у статті розглянуто Стратегію зовнішньополітичної діяльності України, згідно із якою вживаються заходи для зміцнення позиції держави у регіоні, посилення її ролі як контрибутора євроатлантичної безпеки, розширення географії безпекового та економічного партнерства, активізації участі у діяльності універсальних та регіональних міжнародних організацій, заходах щодо їх реформування, створенні нових регіональних форматів міжнародної співпраці. За допомогою Стратегії здійснено аналіз поточних процесів у міжнародному середовищі, місця та ролі в них України, а також перспективних шляхів розвитку зовнішньої політики. Визначено, що геополітичне положення України робить її не лише невід'ємною частиною європейської та євроатлантичної систем безпеки, а й важливим економічним та логістичним хабом у регіоні. Встановлено, що пріоритетами зовнішньополітичної діяльності зокрема є: забезпечення суверенітету й територіальної цілісності України; протидія агресивній політиці Російської Федерації; курс на членство в ЄС і НАТО; захист прав та інтересів громадян України за кордоном; просування українського експорту та залучення іноземних інвестицій; технологічна й екологічна трансформація України; просування позитивного іміджу нашої держави у світі. Окрема увага

також приділена налагодженню нових політичних зв'язків, розвитку торговельно-економічного партнерства, поширення достовірної інформації про розвиток та досягнення України. Поряд із визначенням конкретних цілей та пріоритетів зовнішньої політики на середньострокову перспективу звернута належна увага на забезпечення інструментарію, необхідного для їхнього досягнення.

Ключові слова: національна безпека України; Стратегія національної безпеки України; стратегічні напрями зовнішньополітичної діяльності України; національні інтереси; загрози і небезпеки національним інтересам України; безпекова політика.

ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Сучасний стан міжнародних відносин характеризується високою нестабільністю і послабленням впливу міжнародних організацій, що мають забезпечувати дотримання норм міжнародного права, а також мобілізацію зусиль для подолання глобальних викликів. Нинішній світоустрій постав перед небаченими досі викликами.

У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX (зі змінами, внесеними Указом від 14 березня 2022 року № 133/2022, затвердженим Законом України від 15 березня 2022 року № 2119-IX, Указом від 18 квітня 2022 року № 259/2022, затвердженим Законом України від 21 квітня 2022 року № 2212-IX, та Указом від 17 травня 2022 року № 341/2022, затвердженим Законом України від 22 травня 2022 року № 2263-IX) в Україні введений та продовжує діяти воєнний стан.

Забезпечення незалежності і державного суверенітету України, відновлення її територіальної цілісності, протидія агресії російської федерації, курс на набуття повноправного членства в ЄС та в НАТО, просування українського експорту і залучення іноземних інвестицій, захист прав та інтересів громадян України за кордоном, утвердження позитивного іміджу України у світі є пріоритетними напрямками зовнішньополітичної діяльності. Безсумнівно, означені питання перебувають у центрі уваги та потребують подальшого дослідження, особливо у контексті забезпечення зовнішньополітичної безпеки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі питання забезпечення зовнішньополітичної безпеки України розглядається різноаспектно. Аналіз наукових досліджень продемонстрував, що різні

аспекти реалізації державної політики у сферах національної безпеки та оборони в Україні вивчаються в межах багатьох наукових спеціальностей: теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; економічна безпека держави; основи національної безпеки держави; політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку; міжнародне право; військова історія; соціальна філософія та філософія історії; механізми державного управління.

До проблематики забезпечення зовнішньополітичної безпеки України у сфері державного управління зверталася низка науковців у своїх працях, зокрема, М. Медвідь, В. Горбулін, В. Антонов, О. Косілова, М. Криштанович, М. Чорна, Я. Пушак, М. Флейчук, В. Франчук та інші.

Зокрема, слід звернути увагу на дослідження А. Єрмолаєва, який проводив оцінку суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку, О. Корнієвського, який досліджував громадські об'єднання у системі національної безпеки держави, Ф. Медвідя, який вивчав посилену угоду Україна-ЄС в контексті вироблення стратегії національного розвитку, В. Смолянюка, який розкривав питання національних інтересів України, М. Чорної, яка вивчала безпекову політику України в умовах зовнішньої агресії (нормативно-правове забезпечення). Але російська агресія проти України суттєво вплинула на проблематику зовнішньополітичної безпеки, тому актуальними питаннями подальших наукових досліджень є стратегічні напрями зовнішньополітичної безпеки в нових геополітичних умовах.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета статті полягає у теоретичному аналізі та визначенні стратегічних напрямів зовнішньополітичної безпеки України, розробці практичних рекомендацій для відповідних органів публічної влади щодо її забезпечення.

Відповідно до зазначеної мети у статті поставлено такі **завдання**: проаналізувати основні стратегічні напрями зовнішньополітичної безпеки України, визначити нормативно-правове забезпечення зовнішньополітичної безпеки України в умовах зовнішньої агресії російської Федерації.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ / THE THEORETICAL BACKGROUNDS

Метою зовнішньополітичної діяльності України є утвердження України у світі як сильної та авторитетної європейської держави, здатної забезпечити сприятливі зовнішні умови для стійкого розвитку і реалізації свого потенціалу, економіки та українського суспільства. В основі

зовнішньополітичної діяльності України – стратегічний курс держави на набуття повноправного членства України в ЄС та в НАТО, закріплений у Конституції України [1].

Зовнішня політична діяльність безпосередньо впливає на безпеку держави та становить комплекс заходів для забезпечення зовнішньополітичної стабільності через створення ефективного механізму зміцнення державного суверенітету, її правового та політичного статусу на світовому і регіональному рівнях.

Основними складовими зовнішньополітичної стабільності мають бути:

- захист територіальної цілісності та недоторканності кордонів;
- захист зовнішнього державного суверенітету від політичного диктату;
- збільшення числа держав – стратегічних партнерів та потенційних союзників;
- співпраця з іншими державами у правовій, політико-дипломатичній, економічній, військово-політичній та інформаційній сферах.

Таку безпекову діяльність слід покласти в основу національної концепції зовнішньополітичної безпеки.

Варто відзначити, що під поняттям «політична безпека» слід розуміти якісний рівень захищеності національних інтересів у політичній сфері. У свою чергу вона передбачає такий стан правових норм і відповідних інститутів безпеки, що гарантують захист політичного суверенітету, територіальної цілісності, політичної незалежності та конституційного ладу держави, тобто можливість нації та створених нею соціальних інститутів здійснювати незалежну внутрішню і зовнішню політику. Таким чином, політична безпека посідає одне з провідних місць у системі національної безпеки. Політична безпека держави досягається шляхом реалізації системи заходів, що закріплюють сталість конституційного ладу держави, дотримання демократичних процедур проведення виборів, реалізації та гарантії конституційних прав і свобод громадян, контролю діяльності органів держави громадянським суспільством.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODS

Для вирішення поставленої мети використано теоретичні методи наукового дослідження: аналіз сучасного стану досліджуваної проблеми у спеціальній літературі. Методологічну основу дослідження складає сукупність загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання: діалектичного, історичного, моделювання, формально-логічного, порівняльно-правового, аналітико-синтетичного тощо. Зокрема, за допомогою діалектичного та історичного методу досліджено загальнотеоретичні аспекти, а також надано

загальну характеристику проблеми. Аналіз поняття і змісту проблем забезпечення зовнішньополітичної безпеки України здійснювався з використанням аналітико-синтетичного та системного методу.

Порівняльно-правовий метод використано для порівняльного аналізу відповідних положень про проблеми забезпечення зовнішньополітичної безпеки.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESULTS OF THE RESEARCH

Стратегія зовнішньополітичної діяльності України, яка затверджена рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року, введена в дію Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 448/2021, базується на системі національних інтересів і пріоритетів, включає і стратегію національної безпеки держави, яка визначає принципи, пріоритетні цілі, завдання та механізми забезпечення найважливіших інтересів особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз.

Важливою складовою зовнішньополітичної діяльності України є аналіз поточних процесів у міжнародному середовищі, місця та ролі в них України, а також перспективних шляхів розвитку національної зовнішньої політики. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України дає змогу проводити якісно нову зовнішню політику України: розвивати міжнародні відносини на основі національних інтересів для розв'язання конкретних зовнішньополітичних завдань; посилювати економічну дипломатію для сприяння сталому розвитку економіки та зростанню добробуту громадян України; захищати й просувати національні інтереси країни у міжнародних організаціях, глобальних та регіональних багатосторонніх ініціативах.

З урахуванням геополітичної і внутрішньої ситуації діяльність усіх державних органів в Україні має бути зосереджена на прогнозуванні, своєчасному виявленні, запобіганні і нейтралізації зовнішніх і внутрішніх загроз національній безпеці, захисті суверенітету і територіальної цілісності України, безпеки її прикордонного простору, піднесенні економіки країни, гарантуванні особистої безпеки, конституційних прав і свобод людини і громадянина, викоріненні злочинності, вдосконаленні системи державної влади, зміцненні законності і правопорядку та збереженні соціально-політичної стабільності суспільства, зміцненні позицій України у світі, підтриманні на належному рівні її оборонного потенціалу і обороноздатності, радикальному поліпшенні екологічної ситуації [2].

За дослідженнями А. Єрмолаєва, О. Корнієвського, державна політика національної безпеки України формується і реалізується за умов, коли у сучасному світі нівелюється різниця між внутрішніми та зовнішніми

аспектами безпеки, зростає вага несилових (політичних, економічних, соціальних, енергетичних, екологічних, інформаційних тощо) складових її забезпечення [3], [4] та формуються в межах ЄС – європейська наднаціональна ідентичність, в умовах зовнішньої агресії росії та війни на території України.

Аналіз теоретичного надбання, а також практики реалізації зовнішньополітичних завдань сприяє окресленню складових національної безпеки України у зовнішній площині, до яких, як відомо, зараховують:

- гарантування і захист прав українських громадян і співвітчизників за кордоном;
- збереження цілісності і територіальної недоторканності Української держави;
- досягнення високого економічного розвитку і, відповідно, гідного місця в міжнародному поділі праці, а також протистояння енергетичним загрозам; адекватне співвідношення національних інтересів з участю у наднаціональних міжнародних структурах;
- формування позитивного іміджу Української держави [5, с. 5–6].

Зовнішньополітичні імперативи України, за твердженням Ф. Медвідя, спираються на загальновизнані норми і принципи міжнародного права, серед яких принцип визнання загальнолюдських цінностей, активної міжнародної співпраці є визначальним. Він передбачає на взаємній основі суверенну рівність і повагу суверенітету; територіальну цілісність і непорушність кордонів; невтручання у внутрішні справи; дотримання і виконання міжнародних договорів і зобов'язань; врегулювання міжнародних спорів і конфліктів політичними засобами. Для оптимального використання зазначених зовнішньополітичних імперативів Україна потребує конфігурації політичних сил навколо національних інтересів і безпеки [6, с. 59–68].

В узагальненому вигляді можна виокремити кілька ключових та стратегічних напрямків, які складають основу зовнішньої політики країни.

По-перше, чітко визначений курс на європейську і євроатлантичну інтеграцію. Це наскрізна тема, що так чи інакше простежується в різних документах і все більше наповнюється конкретним змістом, а саме йдеться про логічне поєднання стратегічних і тактичних завдань на шляху набуття членства в ЄС і НАТО. Тобто, утверджується і закріплюється як базовий пріоритет – прозахідний курс України.

По-друге, ключовою темою зовнішньої політики є російська агресія. Протидія державі-агресору, відновлення територіальної цілісності України визнається найвищим пріоритетом.

Зовнішньополітична стратегія України містить комплекс заходів з опору військової експансії РФ. Зокрема, йдеться про розширення кола держав, що підтримують Україну, збереження на міжнародному порядку денному питання збройної агресії росії, донесення до світової спільноти правди про російські злочини, використання різних міжнародних механізмів протидії злочинам росії, утримання і зміцнення санкційного режиму колективного Заходу, притягнення РФ до міжнародно-правової відповідальності тощо. Водночас, доволі незрозумілим виглядає порушене питання щодо звернення України до Організації Об'єднаних Націй про розгортання на тимчасово окупованих територіях міжнародної операції з підтримання миру і безпеки.

По-третє, серед пріоритетів зовнішньої політики визначається економічна складова. Ідеться про захист і просування інтересів вітчизняних товаровиробників (зокрема, в рамках багатосторонніх договірних систем і міжнародних проектів), сприяння зміцненню позицій українських експортерів на зовнішніх ринках, залучення інвестицій в українську економіку і фінансової допомоги для внутрішніх реформ.

Важливими напрямками є розширення участі у науково-технічному співробітництві, міжнародній кооперації у високотехнологічних галузях.

Тим часом просувається та посилюється роль нещодавно створеної Ради експортерів та інвесторів при МЗС України, як платформи для українського та іноземного бізнесу.

Тобто, метою економічної дипломатії є забезпечення сприятливих зовнішніх умов для сталого розвитку національної економіки і зростання добробуту громадян України.

Зрозуміло, що цим не вичерпується перелік важливих напрямів зовнішньополітичної діяльності. Зовнішня політика України охоплює доволі широку географію відносин із різних регіонів світу – йдеться про розвиток партнерства з країнами Індостану, Індонезії, Індонезійського регіону, Центральної Азії, Близького Сходу, Африки, Латинської Америки.

Окрема тема – багатостороннє співробітництво в рамках міжнародних організацій на глобальному і регіональному рівнях. У свою чергу, значна увага приділяється публічній дипломатії, захисту прав українців за кордоном, трудовій міграції тощо.

Загалом сьогоднішня зовнішньополітична діяльність України справляє доволі збалансоване та концептуальне враження. Поєднуються чітко визначені стратегічні завдання і практичні заходи їх реалізації. Однак, слід звернути увагу на кілька важливих обставин.

Стратегія зовнішньополітичної діяльності України має шість пріоритетних напрямів зовнішньополітичної діяльності: забезпечення суверенітету й територіальної цілісності, протидія агресивній політиці Росії, курс на членство в ЄС і НАТО, просування українського експорту і залучення іноземних інвестицій, захист прав та інтересів українських громадян за кордоном і просування позитивного іміджу нашої країни у світі.

Р. Марутян відзначає, що крім визначення основних положень в Стратегії зовнішньополітичної діяльності України:

1. Проводиться аналіз зовнішнього середовища. Зокрема, що політика РФ сьогодні є основною загрозою для України і Європи.

2. Визначаються виклики та загрози.

3. Формуються цілі зовнішньополітичної діяльності. Серед них варто наголосити на актуальній меті для України: сприянню зовнішній торгівлі та інвестиціям.

4. Вказуються напрями зовнішньополітичної діяльності України:

- протидія агресії РФ політико-дипломатичними засобами;
- зовнішньополітична діяльність щодо РФ;
- європейська інтеграція;
- євроатлантична інтеграція;
- розбудова двосторонніх відносин.
- відносини пріоритетного стратегічного характеру та стратегічного партнерства;
 - регіональне співробітництво;
 - співробітництво з державами Індо-Тихоокеанського регіону, Центральної Азії та з регіональними організаціями;
 - співробітництво з державами Близького Сходу та Африки;
 - співробітництво з державами Латинської Америки;
 - багатостороннє співробітництво. Глобальний вимір;
 - багатостороннє співробітництво. Регіональний вимір;
 - економічна дипломатія;
 - публічна дипломатія;
 - захист прав та інтересів громадян і юридичних осіб України за кордоном;
 - відносини із закордонними українцями. Зовнішня трудова міграція.

Такий підхід до зовнішньополітичної діяльності варто відзначити як всеохоплюючий та усесторонній формат, який визначає межі та інструменти використання публічних механізмів у сфері зовнішньополітичної безпеки України [7, с. 153].

Зовнішньополітична безпека, проблеми її гарантування, стали центральною темою сучасної діяльності як держави, так і дослідників.

Дана тема охоплює проблематику забезпечення поступального соціально-політичного й соціально-економічного розвитку України; якісно нової державної політики, спрямованої на ефективний захист зовнішньополітичних інтересів в економічній, соціальній, гуманітарній та інших сферах; комплексне реформування сектору безпеки й оборони України; нового зовнішньополітичного позиціонування України у світі. Досягнення цієї мети потребує рішучого очищення влади від корупціонерів, агентури іноземних держав та непрофесіоналів; докорінної реорганізації державного апарату: реформування інституту державної служби, створення дієздатних органів управління державою, формування висококваліфікованого, патріотично налаштованого корпусу державних службовців, відповідного реформування системи підготовки і перепідготовки кадрів, упровадження сучасних етичних норм поведінки державних службовців, військовослужбовців, співробітників правоохоронних органів, формування нової культури безпеки; виваженої децентралізації функцій держави та бюджетних ресурсів, зміцнення фінансових можливостей органів місцевого самоврядування; зосередження діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, прокуратури і судів на завданнях ефективного захисту прав, свобод і законних інтересів громадян, національної безпеки України; забезпечення відкритості та прозорості функціонування державних органів, зокрема, шляхом упровадження технологій електронного урядування [8].

Для гарантування зовнішньополітичної безпеки, вирішення її проблематики, необхідно усвідомлювати та розуміти сучасні загрози, здійснювати стратегічне прогнозування і планування з метою забезпечення адекватного реагування на реальні та потенційні загрози зовнішньополітичної безпеки. Такі заходи у політичній, військовій, економічній, соціальній, інформаційній сферах дадуть змогу запобігти виникненню загроз зовнішньополітичної безпеки, а у разі такого виникнення здійснювати методичну протидію та нейтралізацію.

Сьогоднішні загрози зовнішньополітичній безпеці України зумовлюють нагальну потребу забезпечення держави, її економіки і суспільства до оборони та відбиття збройної агресії, підвищення рівня обороноздатності держави як одного з найважливіших пріоритетів.

Основними завданнями у цій сфері є:

- реформування системи мобілізаційної підготовки та мобілізації України з урахуванням особливостей військової агресії російської федерації;

- перегляд та законодавче визначення засад територіальної оборони держави;
- активне використання механізмів двосторонньої та багатосторонньої співпраці з державами-партнерами, передусім у напрямі розвитку військового і військово-технічного співробітництва, зокрема отримання від них військової допомоги;
- реструктуризація та випереджувальний розвиток оборонної промисловості України, здійснення політики імпортозаміщення та налагодження власного виробництва критичних комплектуючих і матеріалів, поглиблення військово-технічного співробітництва з провідними державами світу, насамперед державами-членами союзів та блоків, що сприятимуть зовнішньополітичній безпеці України.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

У результаті теоретичного аналізу Стратегії забезпечення зовнішньополітичної безпеки України встановлено, що дослідження даної проблеми, зокрема на сучасному етапі розвитку, обумовлено змінами у характері та змісті відносин зовнішньополітичної безпеки України. Відновлення територіальної цілісності Української держави, верховенства права на всій її території, повернення тимчасово окупованих та неконтрольованих територій є першочерговими пріоритетами. Їх реалізація вимагає формування сприятливих політичних передумов, що будуть досягатися заснованими на принципах міжнародного права засобами.

Під час війни, що триває в Україні, певні стратегічні елементи, замисли, відносини, зв'язки пройшли або не пройшли випробовування на міцність і життєздатність. Вочевидь, деякі стратегічні цілі України має бути переосмислено, оцінки – переглянуто, механізми забезпечення зовнішньополітичної безпеки і стійкості – посилено або перебудовано.

З огляду на значні зміни безпекового середовища, що тривають, в Україні, після війни має бути започаткований новий процес стратегічного планування та оновлення стратегічних документів держави у сфері забезпечення зовнішньополітичної безпеки й розвитку як незалежної, вільної, сильної демократичної держави.

Перспективи подальших досліджень. Представлені результати досліджень є початковою ланкою у розробленні моделі нової стратегії забезпечення зовнішньополітичної безпеки України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Верховна Рада України. (2021, Серп. 26). *Указ Президента № 448/2021 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року "Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України"»*. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://is.gd/q8YGOS>
- [2] Верховна Рада України. (2020, Верес. 14). *Указ Президента № 392/2020 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року "Про Стратегію національної безпеки України"»*. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://is.gd/HN30Gh>
- [3] *Україна у 2010 році: щорічні оцінки суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку*; А. В. Єрмолаєва, Ред. Київ, Україна: НІСД, 2010.
- [4] О. А. Корнієвський, *Громадські об'єднання у системі національної безпеки держави*. Київ, Україна: Альтерпрес, 2010.
- [5] Аналітична доповідь Національного інституту стратегічних досліджень до позачергового Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє і зовнішнє становище України у сфері національної безпеки». [Електронний ресурс]. Доступно: <https://is.gd/4vhKDa> Дата звернення: Листоп. 02, 2022.
- [6] Ф. М. Медвідь, «Посилена угода Україна-ЄС в контексті вироблення стратегії національного розвитку», на *Міжнар. круглому столі, Україна-ЄС: на шляху до нового формату відносин*. Київ: НІПМБ, 2015, № 5/6, с. 59–68.
- [7] Р. Р. Марутян, «Аналіз чинних стратегічних нормативно-правових документів у серії забезпечення зовнішньоекономічної безпеки України», *Наукові перспективи*, № 9(27), с. 148–155, 2022.
- [8] Ф. М. Медвідь, М. В. Чорна, «Безпекова політика України в умовах зовнішньої агресії: нормативно-правове забезпечення», *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*, вип. 5/6(79/80), с. 117–126, 2017.

STRATEGIC DIRECTIONS OF FOREIGN POLICY SECURITY OF UKRAINE: PROBLEMS AND PROSPECTS

Iliia Kulyk,
postgraduate student Department Administration and
Project Management Educational and Scientific Institute
of Management and Psychology
SIHE «University of Educational Management».
Kyiv, Ukraine.

 <https://orcid.org/0000-0002-8114-5484>
thisboxforjob@gmail.com

Abstract. The article examines the problems and prospects of the strategic directions of Ukraine's foreign policy security based on taking into account such factors as: the geopolitical position of Ukraine, the integration of Ukraine into the European communities, ensuring the sovereignty and territorial integrity of Ukraine, countering the aggressive policy of the Russian Federation, the course towards membership in the EU and NATO. The article also examines the "Strategy of Ukraine's foreign policy activity", according to which measures are taken to strengthen the state's position in the region, strengthen its role as a contributor to Euro-Atlantic security, expand the geography of security and economic partnership, intensify participation in the activities of universal and regional international organizations, measures related to them reformation, creation of new regional formats of international cooperation. With the help of the Strategy, an analysis of current processes in the international environment, Ukraine's place and role in them, as well as promising ways of foreign policy development was carried out. It was determined that the geopolitical position of Ukraine makes it not only an integral part of the European and Euro-Atlantic security systems, but also an important economic and logistical hub in the region. It was established that the priorities of foreign policy activity are, in particular: ensuring the sovereignty and territorial integrity of Ukraine; opposition to the aggressive policy of the Russian Federation; EU and NATO membership course; protection of the rights and interests of Ukrainian citizens abroad; promotion of Ukrainian exports and attraction of foreign investments; technological and ecological transformation of Ukraine; promoting a positive image of our state in the world. Particular attention is also paid to the establishment of new political ties, the development of trade and economic partnership, the dissemination of reliable information about the development and achievements of Ukraine. Along with defining the specific goals and priorities of foreign policy for the medium term, due attention is paid to providing the tools necessary for their achievement.

Keywords: national security of Ukraine; Strategy of national security of Ukraine; strategic directions of Ukraine's foreign policy activity; national interests; threats and insecurity to the national interests of Ukraine; security policy.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Verkhovna Rada Ukrainy. (2021, Serp. 26). Ukaz Prezydenta № 448/2021 «Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 30 lypnia

- 2021 року "Pro Stratehiiu zovnishnopolitychnoi diialnosti Ukrainy"». [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://is.gd/q8YGOS>
- [2] Verkhovna Rada Ukrainy. (2020, Veres. 14). Ukaz Prezydenta № 392/2020 «Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 14 veresnia 2020 roku "Pro Stratehiiu natsionalnoi bezpeky Ukrainy"». [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://is.gd/HN3OGh>
- [3] Ukraina u 2010 rotsi: shchorichni otsinky suspilno-politychnoho ta sotsialno-ekonomichnoho rozvytku; A. V. Yermolaieva, Red. Kyiv, Ukraina: NISD, 2010.
- [4] O. A. Korniiievskiy, Hromadski obiednannia u systemi natsionalnoi bezpeky derzhavy. Kyiv, Ukraina: Alterpres, 2010.
- [5] Analitychna dopovid Natsionalnogo instytutu stratehichnykh doslidzhen do pozacherhovoho Poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro vnutrishnie i zovnishnie stanovyshe Ukrainy u sferi natsionalnoi bezpeky». [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://is.gd/4vhKDa> Data zvernennia: Lystop. 02, 2022.
- [6] F. M. Medvid, «Posylena uhoda Ukraina-Yes v konteksti vyroblennia stratehii natsionalnogo rozvytku», na Mizhnar. kruhlomu stoli, Ukraina-Yes: na shliakhu do novoho formatu vidnosyn. Kyiv: NIPMB, 2015, № 5/6, s. 59–68.
- [7] R. R. Marutian, «Analiz chynnykh stratehichnykh normatyvno-pravovykh dokumentiv u sferi zabezpechennia zovnishnoekonomichnoi bezpeky Ukrainy», Naukovi perspektyvy, № 9(27), s. 148–155, 2022.
- [8] F. M. Medvid, M. V. Chorna, «Bezpekova polityka Ukrainy v umovakh zovnishnoi ahresii: normatyvno-pravove zabezpechennia», Naukovi zapysky IPIEND im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy, vyp. 5/6(79/80), s. 117–126, 2017.

*Стаття надійшла до редакції
10 жовтня 2022 року*